

**PANEVĖŽIO ROŽYNO PROGIMNAZIJOS
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Panevėžio Rožyno progimnazijos Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2017 m. birželio 20 d. Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-602 (4.1E) ; Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministras įsakymas „Dėl rekomendacijų dėl ugdymo proceso organizavimo nuotoliniu būdu“ 2020 m. kovo 16 d. Nr. V-372.

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio Rožyno progimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato progimnazijos prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugiai nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkai kurti.

2. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinių asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką progimnazijoje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas progimnazijoje susijęs su emocine mokinių, progimnazijos darbuotojų, tėvų (toliau – progimnazijos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio vertinimą/įsivertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

3. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus progimnazijos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz.: patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai progimnazijai taikomos prevencijos priemonės nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą, patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo smurtaujančiųjų, besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą, patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą. Smurto formos gali būti:

5.1.1. **patyčios** – psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą;

5.1.2. **patyčios kibernetinėje erdvėje** – patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį,

pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui;

5.1.3 **vaiko nepriežiūra** – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis nepakankamas pagrindinių vaiko fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę vaiko fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.

5.2. **Smurtą ar patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama ar smurtaujama.

5.3. **Besityčiojantysis ar smurtaujantis** – mokinys ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ar smurtą ir (ar) prisidedantis prie jų.

5.4. **Smurtą ar patyčias patiriantis suaugusysis** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ar smurtauja mokinys (-iai).

5.5. **Smurto ar patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie smurtą ar patyčias.

5.6. **Prevencinė veikla** – planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta smurto ar patyčių rizikai mažinti imantis progimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.7. **Smurto ar patyčių intervencija** – progimnazijos vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų progimnazijos darbuotojų (toliau – progimnazijos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

5.8. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – smurto ar patyčių situacijos progimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui ir valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

5.9. **Socialinės ir emocinės kompetencijos** – mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, kiti socialiniai įgūdžiai.

6. Saugios aplinkos progimnazijoje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: progimnazijos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus progimnazijos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) įtraukimą/įsitraukimą.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi progimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi progimnazijos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi progimnazijos bendruomenės nariai.

9. Progimnazijoje smurto ir patyčių mokinių tarpe prevencija ir intervencija vykdoma išlaikant Olweus patyčių patvirtintais „Nuobaudų kopėčios“ (Priedas Nr. 1) sistemos komponentais, nuosekliai taikant keturias patyčių prevencijos eiliškumo taisykles.

10. Progimnazijos darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo (-si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal Olweus „Nuobaudų kopėčios“ nustatytą tvarką.

11. Progimnazija puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų progimnazijos darbuotojų elgesys ir veikla.

12. Progimnazijoje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas mokinių elgesys.

13. Progimnazijos vadovas atsako už smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo progimnazijoje tvarkos aprašo parengimą ir įgyvendinimą progimnazijoje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto ir patyčių apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, už stebėsenos rezultatais paremto progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą progimnazijos bendruomenei ir vykdymą. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi progimnazijos vaiko gerovės komisija.

15. Progimnazija, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

16. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas į ugdymo turinį integruojant Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programą, ugdant mokinių socialines kompetencijas, naudojantis progimnazijos sukurtomis priemonėmis bei ugdant mokinių socialinius įgūdžius klasės valandėlių metu:

16.1. Smurto prevencija įgyvendinama per socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą. 5-8 klasių mokiniams vykdoma diegiant LIONS QUEST programą „PAAUGLYSTĖS KRYŽKELĖS“.

16.2. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas 1-4 klasių mokiniams vykdomas diegiant programą „AŠ TARP KITŲ“.

17. Pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

18. Mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškus dalyvavimas prasmingose veiklose (Direktorės valandos, įvairios diskusijų grupės, konferencijos); sudaromos galimybės, skatinamas mokinių socialinių, emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., skatinama savanorystė, dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

19. Skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią mokymo (-si) aplinką mokykloje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą mokyklai vietos bendruomenėje; vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas smurto ir patyčių prevencijos, saugios aplinkos mokykloje kūrimo klausimais.

20. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja progimnazijos Vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:

20.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

20.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias, atlieka jų analizę;

20.3. aptaria apibendrintus duomenis iš socialinio pedagogo apie fiksuotus elektroninės „Patyčių dėžutės“ atvejus ir atlieka jų analizę;

20.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje, įvykį registruoja „Smurto/patyčių fiksavimo formoje“ (Priedas Nr. 3).

20.4. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia individualų smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą (4 priedas) ir skiria asmenį plane numatytą prevencijos priemonių įgyvendinimo priežiūrai;

20.5. teikia siūlymus progimnazijos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo progimnazijoje, progimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

20.6. teikia siūlymus progimnazijos vadovui dėl progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo tobulinimo;

21. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir (ar) patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

22. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

22.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir/ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

22.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, progimnazijos nuostatus ir elgesio taisykles;

22.3. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

22.4. išsiaiškina, iš kokios klasės yra skriaudėjas (-ai) ir skriaudžiamasis (-ieji) (įvykio stebėtojai);

22.5. informuoja klasės vadovą ar kuratorių apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą ir patyčias;

22.6. pastebėjęs elektronines patyčias išsaugo vykstančių elektroninių patyčių ir/ar smurto įrodymus ir informuoja klasės vadovą ar kuratorių, esant poreikiui įrodymus perduoda policijai;

23. Klasės vadovas, administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas informuoja mokinių tėvus įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias.

24. Klasės vadovas pastebėjęs, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

24.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

24.2. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejus. Surenka informaciją apie besityčiojančio (-čių) tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus. Iš besityčiojusio (-jų), ir stebėjusių situaciją mokinių prašo rašytinių pasiaiškinimų, iš nukentėjusiojo mokinio – paaiškinimo. Pasiaiškinimas (paaiškinimas) saugomas pas klasės vadovą;

24.3. organizuoja individualius pokalbius su smurto ir/ar patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

24.4. vykdo tolesnę smurto ir/ar patyčių situacijos stebėseną, bendradarbiauja su psichologu ir/ar socialiniu pedagogu, tėvais;

24.5. nesiliaujant smurtui ir/ar patyčioms užpildo formą (Priedas Nr.2) ją perduoda mokyklos socialiniam pedagogui.

25. Socialinis pedagogas ir/ ar psichologas imasi spręsti patyčių situaciją:

25.1. bendrauja su patyčių dalyviais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), užpildo formą (Priedas Nr.3);

25.2. numato veiksmų planą (Priedas Nr.4), jį aptaria su mokiniu, jo tėvais, klasės auklėtoju ir stebi jo įgyvendinimą;

25.3. nesiliaujant patyčioms, pagalbos specialistai kreipiasi į VGK pirmininką, kuris įvertinęs turimą informaciją sukviečia VGK posėdį ir sprendžia patyčių situacija su patyčių dalyviais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais);

25.4. po VGK posėdžio socialinis pedagogas, bendradarbiaujant su klasės auklėtoju, stebi mokinio elgesį ir esant reikalui reaguoja.

26. Progimnazijos Vaiko gerovės komisija:

26.1 įvertinusi turimą informaciją (pagal pranešimą) numato veiksmų planą ir stebi jo įgyvendinimą;

26.2 supažindina su pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus);

26.3 informuoja progimnazijos vadovą apie esamą situaciją;

26.4 po pakartotinio VGK svarstymo (nesiliovus smurtui ir/ar patyčioms) informacija apie įvykį perduodama Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos bei Švietimo ir jaunimo reikalų skyriams.

27. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui smurtavus ir/ar pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą, patyčias privalo informuoti progimnazijos vadovą, kuris imasi progimnazijos tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

28. Progimnazijos vadovas, sužinojęs apie progimnazijos darbuotojo patiriamą smurtą ir/ar patyčias arba progimnazijos darbuotojo smurtavimą/tyčiojimasi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše.

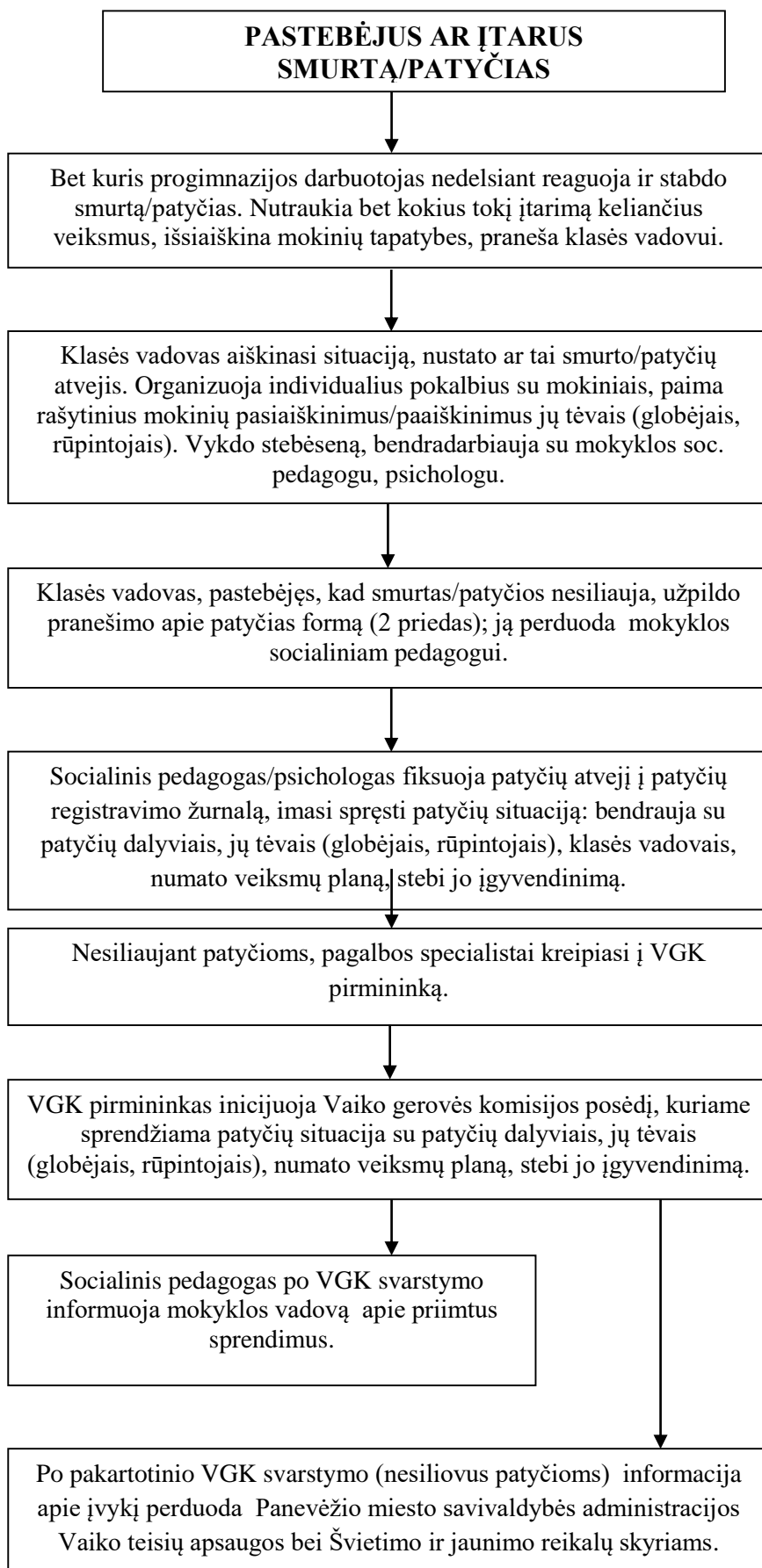
29. Kitiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius progimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Su progimnazijos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka supažindinami visi progimnazijos bendruomenės nariai.

31. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

PANEVĖŽIO ROŽYNO PROGIMNAZIJOS REAGAVIMO Į SMURTĄ AR PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS



**PANEVĖŽIO ROŽYNO PROGIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ/PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<input type="checkbox"/> Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
<input type="checkbox"/> Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
<input type="checkbox"/> Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
<input type="checkbox"/> Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ .	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio(-ų) patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Progimnazijos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų planas po įvykio su:

Vaiku, patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais (globėjais, rūpintojais):	
Kitais progimnazijos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

SMURTO IR PATYČIŲ ATVEJŲ PANEVĖŽIO ROŽYNO PROGIMNAZIJOJE REGISTRAVIMO ŽURNALAS

Patyčių formos¹:

F – fizinės

Ž – žodinės

K – kibernetinės arba elektroninės

S – socialinės

Patyčių dalyviai:

M – mokinys (-iai)

(klasė) – klasė, kurioje mokosi mokinys (-iai)

S – suaugusysis (-ieji)

Data	Pranešusiojo vardas, pavardė, pareigos	Naudotos patyčių formos F, Ž, K, S	Patyčias patyrė		Tyčiojosi		Pastabos	Parašas
			M (klasė) S	Mot. Vyr.	M (klasė) S	Mot. Vyr.		

¹**Fizinės** – vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumščiajimas, apspjovimas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas ir pan.).

Žodinės – pravardžiavimas, grasinimas, užgauliojimas, erzinimas, žeminimas žodžiais ir kt.

Kibernetinės arba elektroninės – patyčios, vykstančios socialiniuose tinkluose, kitose interneto vietose arba (ir) naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.).

Socialinės – įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas.

PANEVĖŽIO ROŽYNO PROGIMNAZIJA
PAGALBOS TEIKIMO PRIEMONIŲ PLANAS

.....
(mokinio vardas, pavardė, klasė)

VGK posėdžio ar susitikimo data:.....

	Susitarimai	Įgyvendinimas
Mokinys		
Tėvai		
Mokykla		

Grįžtamojo ryšio data

*Į grįžtamąjį VGK posėdį visos dalyvaujančios pusės atvyksta raštu pasiruošę kalbėtis, kaip įgyvendinti susitarimai.

Pagalbos plano įgyvendinimo kuratorius

Mokinys

Tėvai (globėjai, rūpintojai)